

**POTENSI PEMBANGUNAN PELANCONGAN
HOMESTAY BERASASKAN AKTIVITI
PENGKULTURAN RUMPAI LAUT DI DAERAH
SEMPORNA, SABAH, MALAYSIA**

**VELAN A/L KUNJURAMAN
(MA1321032T)**

UMS
UNIVERSITI MALAYSIA SABAH

**FAKULTI KEMANUSIAAN, SENI DAN WARISAN
UNIVERSITI MALAYSIA SABAH
2016**

PENAKUAN

Karya ini adalah hasil karya saya sendiri kecuali nukilan, ringkasan dan rujukan yang tiap-tiap satunya telah saya jelaskan sumbernya.

21 Mac 2016

.....

Velan A/L Kunjuraman
MA1321032T

UMS
UNIVERSITI MALAYSIA SABAH

PENGHARGAAN

Setinggi-tinggi kesyukuran saya ucapkan kepada Tuhan yang telah mengurniakan saya dengan kesihatan, kekuatan dan semangat untuk menyelidik dan seterusnya berjaya menyiapkan tesis ini.

Pada kesempatan ini, saya merakamkan penghargaan dan ucapan ribuan terima kasih yang tidak terhingga kepada Prof. Madya Dr. Rosazman Hussin selaku penyelia dan pembimbing saya yang selama ini telah banyak memberi panduan dan tunjuk ajar. Beliau merupakan "Academic Father" dalam dunia akademik saya dan tanpa bantuan beliau tesis ini tidak mungkin dapat disiapkan.

Selain itu, saya juga merakamkan penghargaan saya kepada penyelia bersama saya iaitu Prof. Madya Dr. Suhaimi Md. Yasir dalam memberikan peruntukan bajet bagi kajian lapangan saya. Juga ucapkan ribuan terima kasih dan penghargaan kepada para pensyarah program Sosiologi dan Antropologi Sosial yang telah memberikan bimbingan dan sokongan terhadap penyelidikan saya. Tidak lupa juga kepada rakan seperjuangan saya yang senarai nama mereka terlalu ramai untuk disebut yang telah mengajar saya erti nilai persahabatan. Ribuan terima kasih juga diucapkan kepada pihak-pihak berkepentingan dalam kajian ini antaranya pengerusi JKKK Kampung Look Butun, Pegawai Jabatan Perikanan Semporna, Pegawai Jabatan Perikanan Kota Kinabalu, Pegawai *Sabah Tourism Board* Kota Kinabalu dan lain-lain yang banyak membantu dalam memberikan maklumat yang berguna dalam penyelidikan ini.

Teristimewa buat ibu bapa saya Puan Santha A/P Letchumanan dan 'Late' En Kunjuraman A/L Kuntambo dan ahli keluarga tercinta yang selama ini telah memberi sokongan dan dorongan terhadap pengajian selama ini.

Akhir sekali, segala kerjasama, bimbingan, pertolongan dan dorongan semua pihak yang terlibat secara langsung atau tidak langsung menjayakan kajian ini hingga jaya amat saya hargai dan sanjungi. Moga Tuhan sahaja yang membalas segala budi baik anda.

Sekian, terima kasih.

Velan A/L Kunjuraman

21 Mac 2016

PENGESAHAN

NAMA : **VELAN A/L KUNJURAMAN**
NO. MATRIK : **MA1321032T**
TAJUK : **POTENSI PEMBANGUNAN PELANCONGAN**
HOMESTAY BERASASKAN AKTIVITI
PENGKULTURAN RUMPAI LAUT DI DAERAH
SEMPORNA, SABAH, MALAYSIA
IJAZAH : **SARJANA SAINS SOSIAL**
TARIKH VIVA : **19 OGOS 2016**

DISAHKAN OLEH:

1. PENYELIA

Tandatangan

Prof. Madya Dr. Rosazman Hussin

.....

2. PENYELIA BERSAMA

Prof. Madya Dr. Suhaimi Md. Yasir

.....

ABSTRAK

Program *homestay* di negara sedang membangun (NSM) seperti Malaysia telah diberi perhatian sejak dua dekad lalu terutama terhadap pembangunan komuniti luar bandar dan projek pembangunan luar bandar. Pembangunan komuniti luar bandar melalui aktiviti pelancongan telah mendedahkan komuniti miskin di kawasan luar bandar agar merebut peluang untuk melibatkan diri dalam aktiviti pelancongan. Ini sekaligus sebagai platform untuk menambahkan pendapatan mereka. Program *homestay* telah dikenalpasti sebagai satu projek pelancongan luar bandar yang mampu memberi kesan positif kepada komuniti luar bandar jika mereka aktif dalam program ini. Kajian ini dilakukan di Pulau Bum Bum melibatkan dua buah kampung iaitu Kampung Look Butun dan Kampung Gellam-Gellam yang berpotensi untuk dijadikan destinasi pelancongan melalui program *homestay*. Program *homestay* telah dikenalpasti sebagai satu aktiviti pelancongan yang berasaskan komuniti boleh dijalankan sekiranya mendapat sokongan para *stakeholders*. Komuniti nelayan di kawasan kajian atau lebih dikenali sebagai komuniti pengkulturan menjalankan aktiviti pengkulturan rumpai laut sebagai pekerjaan utama harian mereka. Aktiviti pengkulturan rumpai laut boleh dijadikan sebagai satu produk pelancongan melalui program *homestay*. Ia berpotensi untuk memberi manfaat ekonomi sampingan kepada komuniti yang berminat untuk terlibat dalam program ini. Oleh itu, kajian ini memfokuskan pembangunan program *homestay* berasaskan aktiviti pengkulturan rumpai laut di Kampung Look Butun dan Kampung Gellam-Gellam. Program ini boleh memberi kesan positif kepada pengusaha *homestay* jika mereka terlibat dengan aktif. Kajian ini menggunakan pendekatan kualitatif sebagai pendekatan utama. Kaedah kutipan data pelbagai (*mixed methods*) seperti temubual mendalam, survei, pemerhatian di lapangan, dokumen sekunder telah digunakan untuk mendapatkan data. Hasil kajian ini mendapati bahawa pihak komuniti setempat dan *stakeholders* mempunyai pandangan positif terhadap pembangunan pelancongan *homestay* berasaskan aktiviti pengkulturan rumpai laut di kawasan mereka. Produk pelancongan *homestay* dan aktiviti pengkulturan rumpai laut mempunyai potensi besar untuk dijadikan sebagai produk pelancongan. Perkara ini dipersetujui oleh komuniti setempat dan pihak *stakeholders*. Selain daripada itu, kajian ini juga mendapati komuniti setempat dan pihak *stakeholders* menjangkakan kesan positif lebih besar daripada kesan negatif apabila penubuhan program *homestay* dilaksanakan. Walau bagaimanapun, terdapat cabaran-cabaran dalaman dan luaran yang telah dikenalpasti sebagai penghalang utama yang menyekat projek pembangunan pelancongan ini. Berdasarkan hasil kajian ini, potensi pembangunan pelancongan *homestay* berasaskan aktiviti pengkulturan rumpai laut di Pulau Bum Bum adalah terhad disebabkan perancangan pelancongan tidak bersistematik.

Kata kunci: Aktiviti pengkulturan rumpai laut, Program *homestay*, Penyertaan komuniti, Pulau Bum Bum

ABSTRACT

POTENTIAL OF HOMESTAY TOURISM DEVELOPMENT BASED ON SEAWEED CULTIVATION ACTIVITY IN THE DISTRICT OF SEMPORNA, SABAH, MALAYSIA

Since two decades ago, homestay programme in developing countries such as Malaysia has piqued many interests in terms of rural community development in rural development projects. The development of rural communities through tourism boosted the confidence of the poor who are based in rural areas so that they have the chance to engage in tourism activities that served as a platform for them to generate additional income. Homestay programme has been identified as a rural tourism project that could deliver a positive impact on rural communities as long as they participate in the programme. This study was conducted in Bum Bum Island involving two villages namely Look Butun Village and Gellam-Gellam Village that shown potential to become a tourist destination and homestay programme has been identified as one of the community-based tourism activities that can be carried out with the support of various stakeholders. The fisherman community, also known as cultivator community cultivate seaweeds as their main job daily. Seaweed cultivation may be used as a tourism product through the homestay programme and may provide economic benefits to the interested and participating communities. Therefore, this study focuses on the development of homestay programme based on seaweed cultivation at Look Butun Village and Gellam-Gellam Village that may bring positive impact to the homestay operators when they are actively involved. This study used a qualitative approach as the primary approach. Multiple data collection methods (mixed methods) such as in-depth interviews, surveys, field observation and secondary documents were used to obtain data. The results of this study show that the local communities and stakeholders express a positive view on homestay tourism development based on seaweed cultivation in their areas. Seaweed cultivation as a new homestay product shows huge potential as a tourism product that is approved by the local communities and stakeholders. In addition, this study also found that local communities and stakeholders anticipate positive impacts more than the negatives on the establishment of a homestay programme based on seaweed cultivation. This development of new homestay programme was introduced in November 2014 and the idea was welcomed by the local community in Look Butun and Gellam-Gellam Villages. However, a variety of internal and external challenges that hinder homestay programme based on seaweed cultivation were also identified as a major obstacle blocking this development of tourism projects that were tackled smoothly in the end. Based on this study, the potential of homestay tourism development based on seaweed cultivation in Bum Bum Island is limited due to the lack of systematic planning of tourism. This study contributes to the tourism industry in Sabah when the study was first introduced

homestay programme in Bum Bum Island and unique tourism products of seaweed cultivation.

Keywords: Seaweed cultivation, Homestay programme, Community participation, Bum Bum Island

UMS
UNIVERSITI MALAYSIA SABAH

KANDUNGAN TESIS

	Halaman
TAJUK	i
PENGAKUAN CALON	ii
PENGHARGAAN	iii
PENGESAHAN	iv
ABSTRAK	v
<i>ABSTRACT</i>	vi
SENARAI KANDUNGAN	viii
SENARAI JADUAL	xviii
SENARAI RAJAH	xxii
SENARAI GAMBAR	xxiii
SENARAI PETA	xxiv
SENARAI SINGKATAN/SIMBOL	xxv
BAB 1: PENDAHULUAN	
1.1 Pengenalan	1
1.2 Latar belakang kajian	5
1.3 Permasalahan kajian	8
1.4 Skop dan tujuan kajian	12
1.5 Objektif kajian	12
1.6 Andaian kajian	13
1.7 Konsep-konsep khusus kajian	13
1.8 Kepentingan kajian	16
1.9 Struktur bab tesis	17
1.10 Kesimpulan	18

**BAB 2: SOROTAN LITERATUR: KONSEP-KONSEP UTAMA KAJIAN
DAN PERSPEKTIF TEORI**

2.1	Pengenalan	19
2.2	Konsep-konsep utama kajian	19
2.2.1	Pelancongan	19
2.2.2	Pembangunan dan kurang membangun	21
2.2.3	Pelancongan berasaskan komuniti	23
2.2.4	Konsep pengkulturan rumpai laut	26
2.2.5	Konsep penyertaan komuniti	29
2.2.6	Konsep komuniti nelayan	41
2.2.7	Pemeriksaan komuniti	46
2.2.8	Perancangan pelancongan	50
2.2.9	Program <i>homestay</i>	59
2.3	Perspektif Teori Pembangunan Pelancongan	69
2.3.1	Pendekatan pembangunan mapan (peringkat makro)	69
2.3.1.a.	Pendekatan pembangunan pelancongan mapan (<i>sustainable tourism development approach</i>)	72
2.3.2	Pendekatan Perancangan Pelancongan	77
2.3.2.a.	Pendekatan perancangan pelancongan berasaskan komuniti (<i>community-based tourism planning approach</i>)	79
2.3.3	Teori Modal Sosial (<i>social capital theory</i>)	89
2.3.3.a.	Aplikasi teori modal sosial dalam kajian pelancongan <i>homestay</i> berasaskan kepada aktiviti pengkulturan rumpai laut	92
2.4	Kesimpulan	94

BAB 3: ULASAN KAJIAN LEPAS		
3.1	Pengenalan	95
3.2	Sorotan pelancongan <i>homestay</i> dalam negara dan luar negara	95
3.2.1	Penilaian terhadap kelebihan dan kekurangan sorotan kajian lepas tentang program <i>homestay</i> dalam dan luar negara	113
3.3	Sorotan penyertaan komuniti dalam perancangan pelancongan	114
3.3.1	Penilaian terhadap kelebihan dan kekurangan sorotan kajian lepas tentang penyertaan komuniti dalam perancangan pelancongan	136
3.4	Sorotan penyertaan komuniti dalam industri rumpai laut di Malaysia dan luar negara	136
3.4.1	Penilaian terhadap kelebihan dan kekurangan sorotan kajian lepas tentang penyertaan komuniti dalam industri rumpai laut di Malaysia dan luar negara	150
3.5	Ulasan kajian lepas berkaitan dengan kajian ini (<i>research gap</i>)	151
3.6	Model awal konseptual penyelidikan	156
3.7	Kesimpulan	157
BAB 4: METODOLOGI PENYELIDIKAN		
4.1	Pengenalan	158
4.2	Skop kajian: Pemilihan lokasi kajian	158
4.3	Kajian rintis	162
4.4	Reka bentuk kajian: Pendekatan kualitatif	164
4.4.1	Kaedah kutipan data pelbagai (<i>mixed methods</i>)	167
4.4.2	Justifikasi penggunaan kaedah kutipan data pelbagai dalam kajian ini	170
4.5	Kaedah kutipan data	171

4.5.1	Temubual mendalam secara bersemuka dengan soalan separa struktur bersama key informan	171
4.5.2	Pemerhatian turut serta	176
4.5.3	Nota lapangan, peta rakaman video/audio dan gambar	177
4.5.4	Survei melalui borang soal selidik (<i>questionnaire survey</i>)	180
4.5.5	Data sekunder melalui sumber dokumen	187
4.6	Persampelan kajian	195
4.7	Teknik analisis data	198
4.7.1	Analisis data kualitatif	198
4.7.2	Analisis data kuantitatif	201
4.8	Kesimpulan	203

BAB 5: LATAR BELAKANG LOKASI KAJIAN, PEMBANGUNAN PROGRAM *HOMESTAY* BERASASKAN AKTIVITI PENGKULTURAN RUMPAI LAUT DAN DEMOGRAFI RESPONDEN DI PULAU BUM BUM, SEMPORNA, SABAH

5.1	Pengenalan	204
5.2	Latar Belakang lokasi kajian	204
5.2.1	Kawasan pengkulturan rumpai laut-Zon A	207
5.3	Latar belakang Penubuhan <i>Homestay</i> di Kampung Look Butun dan Kampung Gelam-Gelam, Pulau Bum Bum: Perancangan Awal	208
5.3.1	Potensi produk pelancongan di Kampung Look Butun dan Kampung Gellam-Gellam melalui program <i>homestay</i>	214
5.4	Profil informan bagi kaedah temubual mendalam	218
5.5	Latar belakang sosioekonomi responden di Kampung Look Butun dan Kampung Gellam-Gellam	219

5.6	Kesimpulan	234
-----	------------	-----

**BAB 6: PANDANGAN KOMUNITI TEMPATAN DAN PIHAK
STAKEHOLDERS TERHADAP PENUBUHAN PROGRAM
HOMESTAY BERASASKAN AKTIVITI PENGKULTURAN
RUMPAI LAUT DI PULAU BUM BUM**

6.1	Pengenalan	238
6.2	Faktor dorongan komuniti tempatan dan pihak <i>stakeholders</i> terlibat dalam program <i>homestay</i> berasaskan aktiviti pengkulturan rumpai laut	238
6.2.1	<i>Homestay</i> berpotensi menyediakan peluang pekerjaan utama dan sampingan	238
6.2.2	Responden (ahli komuniti) dan pihak <i>stakeholders</i> mengalu-alukan idea penubuhan program <i>homestay</i> berasaskan aktiviti pengkulturan rumpai laut di Kampung Look Butun dan Kampung Gellam-Gellam	241
6.2.3	Aktiviti pengkulturan rumpai laut merupakan satu produk pelancongan yang unik di Semporna, Sabah	249
6.2.4	Menubuhkan program <i>homestay</i> adalah satu strategi yang bijak untuk mempromosikan aktiviti pengkulturan rumpai laut kepada pelancong	253
6.2.5	Penubuhan <i>homestay</i> boleh membawa kebaikan kepada individu dan keluarga dari aspek penambahan pendapatan	255
6.2.6	Pelancong dijangka berminat untuk berkunjung ke <i>homestay</i> jika aktiviti pengkulturan rumpai laut dijadikan sebagai produk pelancongan	257
6.2.7	Majoriti responden (ahli komuniti) dan pihak <i>stakeholders</i> mempunyai pandangan positif terhadap penubuhan program <i>homestay</i> berasaskan aktiviti	258

	pengkulturan rumpai laut	
6.2.8	Sokongan dan bantuan oleh pihak <i>Stakeholders</i> boleh menarik minat ahli komuniti setempat untuk turut serta dalam program <i>homestay</i> berasaskan aktiviti pengkulturan rumpai laut	261
6.2.9	Majoriti responden (ahli komuniti) dan pihak <i>Stakeholders</i> bersetuju bahawa Daerah Semporna sesuai untuk program <i>homestay</i> berasaskan aktiviti pengkulturan rumpai laut	264
6.3	Strategi yang digunakan oleh pengusaha <i>homestay</i>	266
6.3.1	Media sosial sebagai strategi pemasaran	266
6.3.2	Memperluaskan jaringan (<i>networking</i>) dengan pihak luar	268
6.4	Kesimpulan	270
BAB 7: KESAN POSITIF DAN NEGATIF YANG DIJANGKAKAN OLEH KOMUNITI NELAYAN DAN PIHAK <i>STAKEHOLDERS</i> TERHADAP PENUBUHAN PROGRAM <i>HOMESTAY</i> DI PULAU BUM BUM		
7.1	Pengenalan	271
7.2	Kesan positif yang dijangkakan oleh responden kajian	271
7.2.1	Penubahan program <i>homestay</i> di kampung akan menawarkan peluang pekerjaan baru kepada ahli komuniti	271
7.2.2	Aktiviti pelancongan memberi peluang kepada komuniti berkomunikasi dengan pelancong dari dalam dan luar negara	275

7.2.3	Program <i>homestay</i> boleh menggalakkan pelbagai aktiviti yang berasaskan budaya (e.g. kraftangan, barang-barang tembikar, persembahan tarian, makanan dan permainan rakyat)	278
7.2.4	Responden beranggapan bahawa sekiranya ada jambatan dan jalan raya yang menghubungkan Pulau Bum Bum dan tanah besar boleh menyebabkan ketibaan pelancong yang ramai	281
7.2.5	Pihak perancang perlu menerima pandangan ahli komuniti dalam proses membuat keputusan berkaitan pembangunan	282
7.2.6	Program <i>homestay</i> berasaskan aktiviti pengkulturan rumpai laut berpotensi menjadikan komuniti nelayan sebagai usahawan kecil	284
7.2.7	Pendapatan yang diperolehi daripada pelancongan (program <i>homestay</i>) ini akan membantu keluarga responden dalam aspek sosioekonomi	286
7.2.8	Program <i>homestay</i> menjangkakan membawa manfaat kepada pembangunan kampung	287
7.3	Kesan negatif yang dijangkakan oleh responden	289
7.3.1	Ketibaan pelancong yang ramai akan menimbulkan kesesakan di kampung jika program <i>homestay</i> diperkenalkan	289
7.3.2	Pelancong akan membuat bising di kampung yang ada <i>homestay</i>	291
7.4	Impak yang dijangkakan dengan menawarkan aktiviti pengkulturan rumpai laut dalam pakej <i>homestay</i>	292
7.5	Kesimpulan	294

**BAB 8: CABARAN DAN LIMITASI YANG DIHADAPI OLEH
KOMUNITI DALAM PENUBUHAN PROGRAM *HOMESTAY*
BERASASKAN AKTIVITI PENKULTURAN RUMPAI LAUT
DI PULAU BUM BUM**

8.1	Pengenalan	295
8.2	Cabaran dan limitasi dalaman	296
8.2.1	Faktor Kekurangan modal dan kewangan	296
8.2.2	Kurang mahir berbahasa Inggeris	298
8.2.3	Tidak ada masa untuk pergi ke mesyuarat kerana kesibukan tugas sebagai pengkultur rumpai laut	301
8.2.4	Informasi berkaitan <i>homestay</i> daripada pihak berkuasa Daerah Semporna adalah terhad	303
8.2.5	Belum ada latihan dan kursus bagi program <i>homestay</i>	305
8.3	Cabaran dan limitasi luaran	308
8.3.1	Kurangnya bekalan elektrik dan sumber air yang bersih	308
8.3.2	Sampah sarap yang banyak sehingga landskap pesisir pantai <i>Homestay</i> Lumahku kurang menarik	311
8.3.3	Kemudahan tandas dan sistem kumbahan yang kurang memuaskan dan tidak sistematik	313
8.4	Cabaran menjadikan aktiviti pengkulturan rumpai laut sebagai asas aktiviti program <i>homestay</i>	314
8.5	Kesimpulan	317

BAB 9: PERBINCANGAN DAN PENILAIAN PENEMUAN KAJIAN

9.1	Pengenalan	320
9.2	Perbincangan dan penilaian kajian	321

9.2.1	Demografi dan latar belakang responden seperti kampung asal, umur, tahap pendidikan dan tahap pendapatan bulanan mempunyai hubungan yang signifikan dengan pelaksanaan program <i>homestay</i> berasaskan rumpai laut di Pulau Bum Bum, Semporna kerana ia mempengaruhi komuniti tempatan untuk terlibat dalam program tersebut	321
9.2.2	Majoriti responden iaitu komuniti tempatan dan pihak <i>stakeholders</i> memberi pandangan positif yang tinggi berbanding pandangan negatif mereka terhadap penubuhan program <i>homestay</i> berasaskan aktiviti pengkulturan rumpai laut di Pulau Bum Bum	324
9.2.3	Majoriti ahli komuniti pengkulturan dan pihak <i>stakeholders</i> menjangkakan kesan positif lebih daripada negatif terhadap penubuhan program <i>homestay</i> berasaskan aktiviti pengkulturan rumpai laut di Pulau Bum Bum	328
9.2.4	Majoriti responden dan para <i>stakeholders</i> sedar tentang wujudnya beberapa cabaran dan limitasi yang menjadi penghalang kepada mereka untuk terlibat dalam program <i>homestay</i> sepenuhnya	330
9.3	Kesimpulan	339
BAB 10: PENUTUP		
10.1	Pengenalan	341
10.2	Ringkasan dapatan kajian	341
10.3	Implikasi terhadap konsep dan teori yang digunakan	344
10.4	Implikasi terhadap polisi dan perancangan pelancongan di Sabah dan di Malaysia	348
10.5	Model konseptual akhir dapatan kajian	352

10.6	Sumbangan kajian	353
10.7	Limitasi kajian	354
10.8	Penyelidikan masa depan	356
10.9	Cadangan berasaskan hasil dapatan kajian	357
10.10	Kesimpulan	358
RUJUKAN		360
SENARAI LAMPIRAN		391

UMS
UNIVERSITI MALAYSIA SABAH

SENARAI JADUAL

	Halaman
Jadual 1.1: Ketibaan pelancong dan pendapatan kepada Malaysia (1998- 2013)	3
Jadual 2.1: Tipologi penyertaan oleh Pretty	30-31
Jadual 2.2: Limitasi penyertaan komuniti dalam proses pembangunan pelancongan	39
Jadual 2.3: Skala Iritasi Doxey	40
Jadual 2.4: Definisi-definisi komuniti dalam pelancongan berdasarkan kajian literatur	43-45
Jadual 2.5: Indikator pemeraksanaan komuniti yang terlibat dalam pelancongan oleh Scheyvens (1999)	46-48
Jadual 2.6: Konsep <i>Homestay</i> Di Beberapa Negara	60
Jadual 2.7: Aktiviti-Aktiviti Untuk Tetamu Program <i>Homestay</i>	60
Jadual 2.8: Syarat-syarat asas program <i>homestay</i>	64
Jadual 2.9: Statistik <i>homestay</i> yang berdaftar sehingga 31 Disember 2014	67
Jadual 2.10: Statistik <i>homestay</i> negeri Sabah sehingga 31 Disember 2014	68
Jadual 2.11: Perspektif utama dalam sektor pelancongan oleh McKercher (2003)	75
Jadual 2.12: Keadaan sesuai dan bukan sesuai dalam pembangunan pelancongan tempatan oleh Cooke (1982)	82
Jadual 2.13: Pendekatan yang berasaskan kepada komuniti (<i>community-oriented approach</i>)	84
Jadual 3.1: Isu-isu yang mempengaruhi penyertaan komuniti dalam perancangan pelancongan	134

Jadual 3.2:	Ringkasan kekurangan penyertaan komuniti dalam perancangan pelancongan berdasarkan kepada literatur lepas	152
Jadual 4.1:	Metodologi penyelidikan	168
Jadual 4.2:	Kelebihan kaedah temubual mendalam, pemerhatian dan borang soal selidik	169
Jadual 4.3:	Senarai informan temubual mendalam dan survei	175
Jadual 4.4:	Analisis Kebolehpercayaan dan kesahan data survei	192
Jadual 4.5:	Jumlah sampel dan peratusan mengikut lokasi kajian	198
Jadual 5.1:	Senarai Kampung dan Pulau untuk Zon A	207
Jadual 5.2:	Maklumat Asas Program <i>Homestay</i> Lumahku	210
Jadual 5.3:	Maklumat bayaran dan pakej penginapan yang disediakan oleh <i>Homestay</i> Lumahku	212
Jadual 5.4:	Profil informan bagi kaedah temubual mendalam	219
Jadual 5.5:	Peratusan bilangan responden (N=88)	221
Jadual 5.6:	Peratusan bilangan responden berdasarkan kampung	221
Jadual 5.7:	Jumlah peratusan responden berdasarkan gender	222
Jadual 5.8:	Peratus responden berdasarkan umur	223
Jadual 5.9:	Peratus responden status kewarganegaraan Malaysia	223
Jadual 5.10:	Peratus bilangan responden berdasarkan etnik	224
Jadual 5.11:	Peratus bilangan responden berdasarkan status perkahwinan	224
Jadual 5.12:	Peratus tahap pendidikan responden	225
Jadual 5.13:	Tempoh menetap di kampung	226
Jadual 5.14:	Kategori Jenis pekerjaan utama responden	226

Jadual 5.15:	Jumlah dan peratusan pendapatan responden daripada pekerjaan utama	227
Jadual 5.16:	Jumlah dan peratusan pendapatan responden daripada pekerjaan sampingan	228
Jadual 5.17:	Peratus tanggungan isi rumah	230
Jadual 5.18:	Peratus status pemilikan rumah	231
Jadual 5.19:	Rumah miilikan orang lain	231
Jadual 5.20:	Kemudahan asas di rumah kediaman responden	232
Jadual 5.21:	Jenis rumah responden	232
Jadual 5.22:	Peratus status pemilikan tanah, keluasan tanah dan kategori tanah	233
Jadual 6.1:	Peratus responden yang berminat dalam penubuhan program <i>homestay</i> berasaskan aktiviti pengkulturan rumpai laut	239
Jadual 6.2:	Peratus responden yang mengalu-alukan idea pembangunan program <i>homestay</i> berasaskan aktiviti pengkulturan rumpai laut	242
Jadual 6.3:	Peratus responden yang bersetuju dengan aktiviti pengkulturan rumpai laut merupakan satu produk pelancongan yang unik di Semporna, Sabah	250
Jadual 6.4:	Peratus responden yang setuju dengan program <i>homestay</i> adalah satu strategi yang bijak untuk mempromosikan aktiviti pengkulturan rumpai laut kepada pelancong	254
Jadual 6.5:	Peratusan responden bersetuju program <i>homestay</i> membawa kebaikan kepada individu dan keluarga dari aspek pendapatan	255
Jadual 6.6:	Peratusan responden yang beranggapan pelancong akan berminat untuk berkunjung ke <i>homestay</i> jika aktiviti pengkulturan rumpai laut dijadikan sebagai produk pelancongan	257

Jadual 6.7:	Aktiviti pengkulturan rumpai laut kurang sesuai dijadikan sebagai produk pelancongan	259
Jadual 6.8:	Bilangan dan peratusan responden (N=88)	261
Jadual 7.1:	Program <i>homestay</i> berpotensi menawarkan peluang pekerjaan baru	272
Jadual 7.2:	Aktiviti pelancongan boleh mendedahkan ahli komuniti berkomunikasi dengan pelancong	276
Jadual 7.3:	Jambatan dan jalan raya boleh meningkatkan jumlah pelancong	281
Jadual 7.4:	Pendapat ahli komuniti perlu diambil kira oleh pihak perancang pembangunan	283
Jadual 7.5:	Bilangan dan peratusan responden	285
Jadual 7.6:	Program <i>homestay</i> boleh meningkatkan taraf sosioekonomi responden	286
Jadual 7.7:	Program <i>homestay</i> boleh membangunkan infrastruktur di kampung	288
Jadual 7.8:	Ketibaan pelancong yang ramai akan menimbulkan kesesakan	290
Jadual 7.9:	Pelancong akan membuat bising	291
Jadual 8.1:	Faktor kekurangan modal	297
Jadual 8.2:	Responden kurang mahir berbahasa Inggeris	298
Jadual 8.3:	Tidak hadir mesyuarat berkaitan pelancongan kerana kesibukan tugas sebagai pengkultur rumpai laut dan nelayan	302
Jadual 8.4:	Informasi berkaitan program <i>homestay</i> terhad	304
Jadual 8.5:	Belum ada latihan dan kursus bagi peserta program <i>homestay</i>	306
Jadual 10.1:	Keputusan andaian kajian	343

SENARAI RAJAH

	Halaman
Rajah 2.1: Lapan tahap penyertaan oleh Arnstein (1969)	33
Rajah 2.2: Rangka konsep penyertaan awam	36
Rajah 2.3: Tipologi normatif bagi penyertaan komuniti	38
Rajah 2.4: Jabatan kerajaan yang bertanggungjawab dalam industri pelancongan di Malaysia	55
Rajah 2.5: Model ekologi perancangan pelancongan	88
Rajah 3.1: Model awal konseptual penyelidikan	156
Rajah 4.1: Proses kajian	194
Rajah 5.1: Carta organisasi pengurusan <i>Homestay</i> Lumahku	211
Rajah 5.2: Senarai produk pelancongan berasaskan budaya dan cara hidup komuniti setempat dalam program <i>homestay</i> yang berpotensi untuk dibangunkan di lokasi kajian	218
Rajah 5.3: Peratusan pendapatan pekerjaan utama (N=88)	227
Rajah 5.4: Peratusan responden pendapatan pekerjaan sampingan (N=88)	229
Rajah 6.1: Peratusan responden (N=88)	259
Rajah 6.2: Peratusan responden (N=88)	262
Rajah 6.3: Peratusan responden (N=88)	265
Rajah 7.1: Peratusan responden (N=88)	273
Rajah 7.2: Peratusan responden (N=88)	279
Rajah 8.1: Ringkasan cabaran dalaman dan luaran dalam program <i>homestay</i>	317
Rajah 10.1: Model konseptual akhir dapatan kajian	352

SENARAI GAMBAR

	Halaman
Gambar 4.1: Penyelidik sedang memotong benih rumpai laut	202
Gambar 4.2: Penyelidik sedang mengambil rumpai laut yang telah besar	202
Gambar 5.1: Ladang Pengkulturan Rumpai Laut di Kampung Look Butun dan Kampung Gelam-Gelam	234
Gambar 5.2: Pemeriksaan Rumpai Laut sebagai salah satu aktiviti dalam program <i>homestay</i>	235
Gambar 5.3: Bohe Pollong di Kampung Look Butun sebagai salah satu aktiviti dalam program <i>homestay</i>	235
Gambar 5.4: Kemudahan tilam di <i>homestay</i>	236
Gambar 5.5: Makanan tradisional komuniti Bajau sebagai salah satu produk <i>homestay</i>	236
Gambar 5.6: Kelengkapan dalam <i>homestay</i>	237
Gambar 5.7: Keadaan <i>homestay</i> di luar Kampung Look Butun	237
Gambar 8.1: Buku kehadiran pelancong yang dibantu disediakan oleh penyelidik	318
Gambar 8.2: Penduduk kampung Look Butun sedang mengambil air daripada perigi untuk keperluan harian	318
Gambar 8.3: Suasana sampah sarap di pesisir pantai rumah air yang berpotensi menjejaskan pelaksanaan program <i>homestay</i>	319

SENARAI PETA

	Halaman
Peta 4.1: Lokasi Pulau Bum Bum di Daerah Semporna, Sabah	162

UMS
UNIVERSITI MALAYSIA SABAH